

Aan de Minister voor Klimaat en Energie
CC de Minister van Economische Zaken en Klimaat

Directoraat-generaal Klimaat
en Energie
Programmadirectie Kernenergie

Auteur

TER BESLISSING

Datum

14 maart 2024

Kenmerk

DGKE-PK / 46148898

nota

Kamerbrief deelneming (reactie motie Erkens)

Kopie aan

Bijlage(n)

1. Brief Tweede Kamer
2. Brief Eerste Kamer
3. Motie Erkens

Parafenroute

[Redacted signature area]

Aanleiding

In het Kamerdebat van 22 december 2023 over de Klimaatwet heeft Erkens (VVD) een motie ingediend over het oprichten van een staatsdeelneming voor kernenergie. Hij heeft deze aangehouden en u hebt toegezegd in het eerste kwartaal van 2024 een Kamerbrief hierover te sturen. Een 70%-versie van deze brief is eerder met u besproken.

Geadviseerd besluit

We adviseren u bijgaande brieven te ondertekenen en aan de Eerste en Tweede Kamer te verzenden.

Kernpunten

- In de Kamerbrief geeft u een appreciatie van de aangehouden motie Erkens over deelnemingen.
- De lijn van de Kamerbrief:
 - U geeft aan dat u deze motie oordeel Kamer kunt laten, omdat het reeds ingezet beleid van het kabinet ondersteunt. Ook vanwege ervaringen in het buitenland ligt een deelneming voor kernenergie voor de hand. De motie focust op de financiële functie van een deelneming. De belangrijkste functie is echter het vertrouwen dat een deelneming van het Rijk aan betrokken private bedrijven geeft.
 - Er loopt een marktconsultatie naar interesse en mogelijkheden van private bedrijven (waaronder financiële instellingen). Vooralsnog lijkt ook hieruit te gaan komen dat een overheidsbedrijf verwacht wordt door alle (commerciële) partijen.

- U bent al bezig om de eerste stappen te zetten, maar hecht voor de oprichting van een deelneming wel aan een ordentelijk proces, waarin de Kamer zelf ook een rol in speelt.
- Hierbij zijn er alternatieven zoals (1) kopen bestaand bedrijf, (2) oprichting nieuw bedrijf of (3) uitbreiden taken van bestaande deelneming.
- Daarnaast is de formele oprichting niet de *'bottle neck'* om tempo te maken. Het is vooral belangrijk dat snel voldoende kennis wordt opgebouwd om tot een volwassen organisatie te komen. Deze kennis kan binnen EZK worden opgebouwd in een tijdelijke projectorganisatie.
- De brief is afgestemd met de interdepartementale werkgroep Finance en Governance Nucleair, en is besproken in het directeurenoverleg Nucleair (EZK, FIN(IRF), I&W, ANVS, VWS). Hierbij waren er geen discussiepunten. Wel is in goede samenwerking de brief op enkele punten aangescherpt. Op verzoek van FIN is toegevoegd dat een deelneming niet (direct) eigendom van Financiën kan zijn, omdat Financiën de eigenaar van het transportbedrijf (Tennet) is en Europeesrechtelijk niet ook een belang in productie mag hebben. Ook is het eigendom door Financiën van Stedin toegevoegd.
- De uitkomsten van de marktconsultatie worden in Q2 gedeeld met de Kamer als onderdeel van de reguliere stand van zaken Kamerbrief. Indien de motie Erkens wordt aangenomen, beogen we om in deze brief ook verdere invulling te geven aan de motie Erkens.